

Återrapportering av uppdrag i regleringsbrev Villkor 3 inom överenskommelsen En effektiv och kvalitetssäker sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess 2017-2018

Försäkringskassan ska enligt uppdrag i regleringsbrev för budgetåret 2017 sammanfatta landstingens resultat och redovisningar gällande villkor 3 i överenskommelsen *En effektiv och kvalitetssäker sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess* som slutits mellan staten och Sveriges kommuner och landsting (SKL) för åren 2017-2018.

Försäkringskassan avrapporterade ovanstående uppdrag den 30 maj 2018. I juli 2018 kontaktades Försäkringskassan av region Skåne som upptäckt differenser i deras redovisning gällande KBT-behandlingar som berör åren 2016 och 2017. Detta föranleder denna korrigerade rapport. I rapporten finns de korrigerade uppgifterna från både 2016 och 2017 inarbetade.

Bakgrund till villkor 3

Inom ramen för överenskommelsen får landstingen stimulansmedel för vissa medicinska rehabiliteringsinsatser. Syftet är att stimulera tillgången till medicinska rehabiliterings- och behandlingsinsatser för patienter med smärtproblematik eller lindrig och medelsvår psykisk ohälsa. För att i ökad utsträckning främja patientens återgång i arbete stimuleras kontakterna med arbetsgivare och Arbetsförmedlingen i samband med behandlingarna särskilt.

Villkor, redovisningar och utbetalningar inom villkor 3 2017 och 2018

Grundutbetalning under 2017 och 2018

Landstingen får 500 miljoner kronor 2017 respektive 2018 för evidensbaserade medicinska rehabiliteringsinsatser av somatisk och psykologisk karaktär som, i enlighet med nationella riktlinjer och bästa tillgängliga kunskap, ges för icke specificerad långvarig smärta i rygg, axlar och nacke samt lindrig eller medelsvår ångest, depression eller stress till personer i åldrarna 16–67 år.

Försäkringskassan betalade i februari 2017 ut 500 miljoner kronor till landstingen från 2017 års anslag. Andelen av det utbetalda beloppet motsvarade landstingets andel i förhållande till befolkningens mängd den 1 november 2016.¹

Försäkringskassan betalade i januari 2018 ut 500 miljoner kronor till landstingen från 2018 års anslag. Andelen av det utbetalda beloppet motsvarade landstingets andel i förhållande till befolkningens mängd den 1 november 2017.²

Stimulansmedel för kontakt med arbetsgivare eller Arbetsförmedlingen

Landstingen får dela på 50 miljoner kronor, 3 000 kronor per patient, för behandlingar där kontakt, efter samtycke med patienten, har tagits med arbetsgivaren eller Arbetsförmedlingen.

Landstingen ska enligt överenskommelsen redovisa till Försäkringskassan vilka behandlingar som genomförts, inom vilken tid, vem som genomfört dessa, kön, samt

¹ Se bilaga 1.

² Se bilaga 1.

om kontakt har tagits med arbetsgivare eller Arbetsförmedlingen. Tidpunkterna för redovisningarna är fastställda i överenskommelsen.³

Försäkringskassan betalade i april 2018 ut sammanlagt 12 678 000 kr kronor till landstingen.⁴ Respektive landstings andel av det utbetalda beloppet motsvarar högst landstingets andel i förhållande till befolkningens mängd den 1 november 2017. Det är dock inte möjligt att få högre ersättning än vad som motsvarar antalet genomförda kontakter.⁵

³ Kvartal 1: senast den 28 april 2017, kvartal 2: senast den 29 augusti 2017, kvartal 3-4: senast den 30 mars 2018.

⁴ Se bilaga 1.

⁵ *En effektiv och kvalitetssäker sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess*, överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting 2017-2018 s. 12.

Sammanställning av redovisningarna inom villkor 3 2017

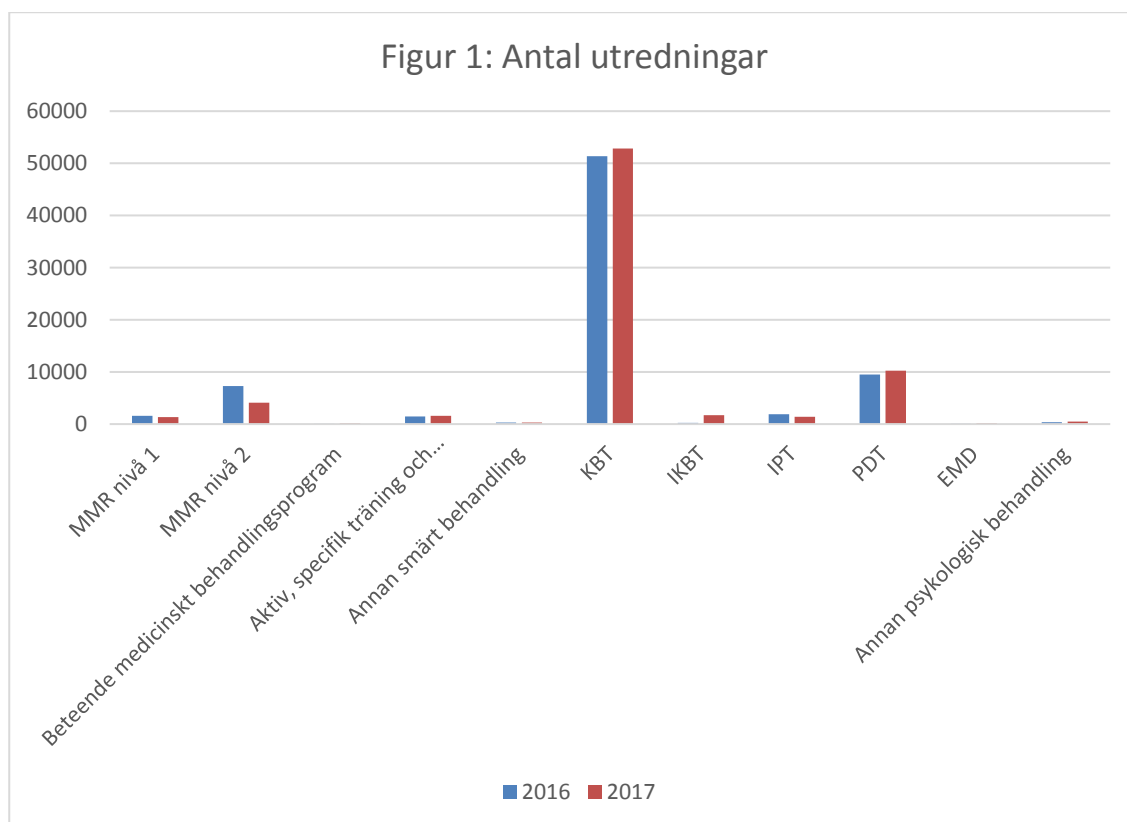
Behandlingar och behandlingsform

Eftersom region Skåne är ett stort landsting⁶ så påverkar deras korrigering av antal KBT-behandlingar de uppgifter Försäkringskassan redovisat till regeringen i återrapporteringen daterad den 30 maj 2018.

Med de nya uppgifterna från region Skåne kan Försäkringskassan konstatera att KBT-behandlingar är den behandlingsinsats som främst används samt att totalvolymerna i stort sett är oförändrade från tidigare år (se figur 1 och 2).

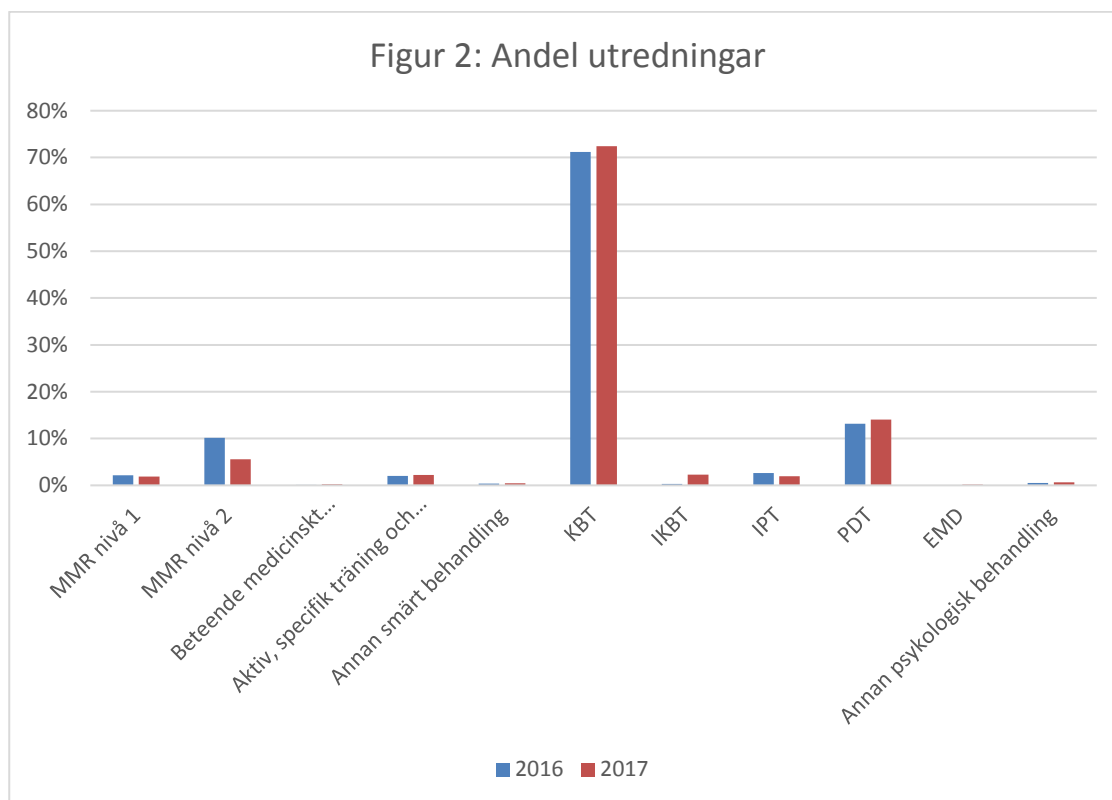
Redovisningarna visar en stor spridning mellan landstingen i vilken omfattning KBT använts, från 48 procent (Jämtland) till 98 procent (Kalmar).

Kognitiv beteendeterapi via internet (IKBT) har sjudubblats, från 230 stycken under 2016 till 1678 stycken under 2017. De landsting som har högst andel IKBT har låg andel KBT-behandlingar i förhållande till övriga landsting.⁷

⁶ Region Skåne är det tredje största landstinget i Sverige.

⁷ Se bilaga 2, under flik Behandlingsform.

Psykodynamisk behandling (PDT) är den insats efter KBT som använts mest. Här ökar andelen marginellt (från 11 till 15 procent). Övriga rehabiliteringsinsatser har använts i liten omfattning i förhållande till totalen.

Vårdgivare

Andelen privata vårdgivare som utfört rehabiliteringsinsatserna har minskat från 63 procent till 56 procent sedan 2016. Här är det dock stora skillnader mellan landstingen. Jämtland har redovisat att 5 procent av insatserna genomförts av privata vårdgivare under 2017, medan Skåne har 91 procent. Samma sju landsting har mer än hälften av sina insatser från privata vårdgivare under 2017 som under 2016, med undantag från Blekinge som minskat sin användning av privata vårdgivare under 2017.⁸

Könsfördelning

Könsfördelningen bland deltagarna är oförändrad sedan 2016 med 72 procent kvinnor och 28 procent män. Spridningen här är ganska låg med ett spann på 19 till 30 procent män och 70 till 81 procent kvinnor. Denna spridning mellan landstingen har minskat med 5 procentenheter sedan 2016 (då var motsvarande spann var 19 till 35 procent för män samt 65 till 81 procent för kvinnor). Detta ger inget större utslag på totalfördelningen eftersom de landsting som stack ut med högst värden under 2016 stod för en väldigt liten del av totalvolymen.⁹

En individ har valt att inte ange kön.

⁸ Se bilaga 2 under flik Vårdgivare.

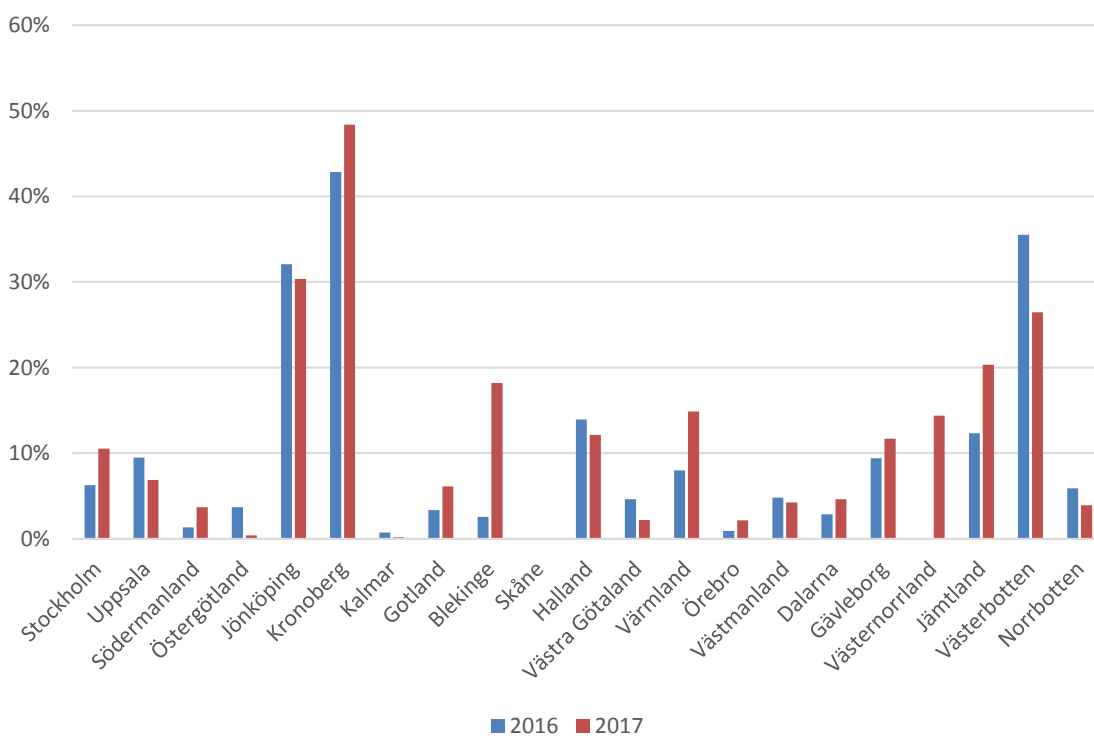
⁹ Se bilaga 2 under flik Kön.

Kontakt med arbetsgivare respektive Arbetsförmedlingen

Andelen genomförda behandlingar där landstinget även har kontaktat arbetsgivare eller Arbetsförmedlingen har ökat från 4 till 6 procent. Denna statistik är dock inte helt korrekt eftersom Västernorrland under 2016 endast redovisade de behandlingar som faktiskt hade en etablerad kontakt. Detta gjorde siffran för 2016 något för hög, men eftersom Västernorrlands totala antal behandlingar representerar en väldigt liten del av rikets total så blir utslaget marginellt.¹⁰

När det gäller kontakt med arbetsgivare respektive Arbetsförmedlingen är spridningen stor, Skåne redovisar inga kontakter alls med arbetsgivare eller Arbetsförmedlingen, mot 48 procent i Kronoberg. Under 2017 var det nio landsting som hade kontakt i fler än 10 procent av alla sina behandlingar, en ökning från fem landsting under 2016 (exkluderat Västernorrland) vilket skulle kunna antyda att spridningen minskar något.¹¹

Figur 3: Förändring sedan 2016

¹⁰ I figur 3 har Västernorrland ingen stapel redovisad för 2016, detta för att undvika att figuren feltolkas.

¹¹ Se bilaga 2 under flik Kontakt arbetsgivare el. AF.

Sammanfattande kommentarer av redovisningarna inom villkor 3 2017

Det resultat som redovisats i denna sammanställning baseras på de uppgifter som landstingen har lämnat till Försäkringskassan. Försäkringskassans uppdrag är att sammanfatta landstingens resultat och redovisningar. Försäkringskassan väljer här att lämna några sammanfattande kommentarer utifrån de uppgifter som landstingen lämnat.

Försäkringskassan vill uppmärksamma de få kontakter med arbetsgivare eller Arbetsförmedlingen som landstingen redovisar för de patienter som tagit del av rehabiliteringsinsatserna.¹² Det kan ligga en mängd olika förklaringar bakom varför antalet är så lågt. Dock är det viktigt att uppmärksamma, eftersom just patientgrupperna med smärtproblematik eller lindrig och medelsvår psykisk ohälsa är de som får bäst resultat vad det gäller att återgå i arbete i de fall de får stöd med koordineringsinsatser inom hälso- och sjukvården.¹³

Beslut i detta ärende har fattats av tf generaldirektör Maria Hemström-Hemmingsson och verksamhetsutvecklare Katarina Edéus, den senare som föredragande.

Maria Hemström-Hemmingsson

Katarina Edéus

¹² 6 procent, eller 4226 stycken av de personer som deltagit i medicinska rehabiliteringsinsatser patientgrupperna med smärtproblematik eller lindrig och medelsvår psykisk ohälsa.

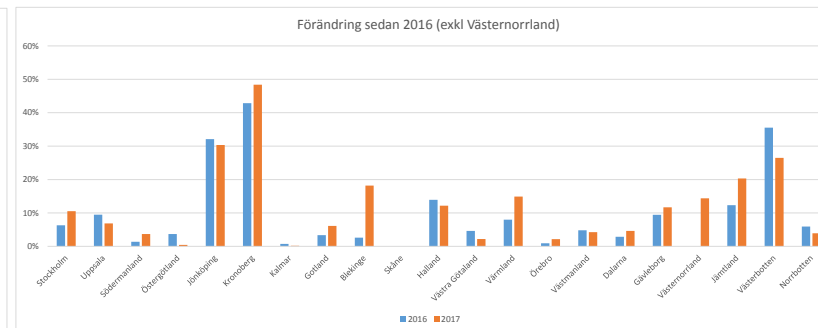
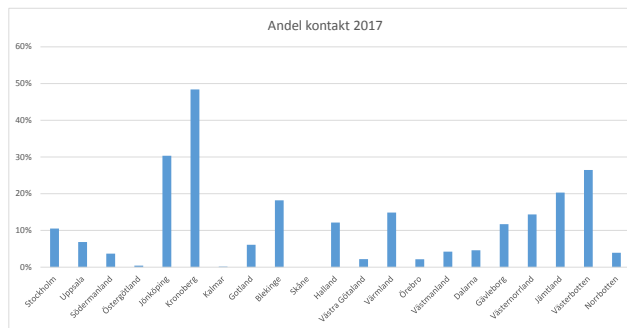
¹³ Enligt Ds 2018:5 Ny lag om koordineringsinsatser inom hälso- och sjukvården, s. 21-22, 52. Stödet ska enligt lagförslaget bestå i att ge personligt stöd, intern samordning inom hälso- och sjukvården samt samverka med andra aktörer (såsom arbetsgivare och Arbetsförmedlingen) samt andra insatser som främjar patienternas återgång i arbete, s. 64-65.

Förteckning över bilagor:

- Bilaga 1 Utfallet i betalda medel under 2017 och 2018 till landstingen inom villkor 3.
- Bilaga 2 Sammanställning av landstingens redovisningar villkor 3 2017.

Landsting	Grundutbetalning 2017	Stimulansmedel 2017	Grundutbetalning 2018	Summa
Stockholm	113 573 107 kr	4 542 000,00 kr	113 984 995,70 kr	232 100 102 kr
Uppsala	18 064 663 kr	354 000,00 kr	18 211 534,48 kr	36 630 197 kr
Södermanland	14 400 906 kr	456 000,00 kr	14 400 037,77 kr	29 256 943 kr
Östergötland	22 621 861 kr	45 000,00 kr	22 615 715,15 kr	45 282 576 kr
Jönköping	17 657 244 kr	1 695 000,00 kr	17 648 393,18 kr	37 000 637 kr
Kronoberg	9 726 779 kr	540 000,00 kr	9 762 583,98 kr	20 029 363 kr
Kalmar	12 068 357 kr	6 000,00 kr	12 039 248,47 kr	24 113 605 kr
Gotland	2 901 089 kr	123 000,00 kr	2 894 486,92 kr	5 918 576 kr
Blekinge	7 920 082 kr	381 000,00 kr	7 885 561,77 kr	16 186 644 kr
Skåne	66 197 385 kr	- kr	66 418 013,55 kr	132 615 398 kr
Halland	16 017 086 kr	459 000,00 kr	16 037 403,27 kr	32 513 489 kr
Västra Götaland	83 690 297 kr	1 032 000,00 kr	83 523 999,72 kr	168 246 297 kr
Värmland	13 957 772 kr	471 000,00 kr	13 861 886,48 kr	28 290 658 kr
Örebro	14 755 052 kr	66 000,00 kr	14 767 415,71 kr	29 588 467 kr
Västmanland	13 389 834 kr	309 000,00 kr	13 394 845,39 kr	27 093 679 kr
Dalarna	14 223 180 kr	168 000,00 kr	14 137 766,33 kr	28 528 947 kr
Gävleborg	14 243 847 kr	504 000,00 kr	14 122 425,93 kr	28 870 273 kr
Västernorrland	12 293 084 kr	390 000,00 kr	12 172 512,05 kr	24 855 596 kr
Jämtland	6 434 624 kr	303 000,00 kr	6 418 821,15 kr	13 156 446 kr
Västerbotten	13 310 828 kr	672 000,00 kr	13 275 784,05 kr	27 258 612 kr
Norrbotten	12 552 925 kr	162 000,00 kr	12 426 568,95 kr	25 141 494 kr
Summa	500 000 000,00 kr	12 678 000,00 kr	500 000 000,00 kr	1 012 678 000,00 kr

Landsting 2016	AG	AF	Total	Behandlingar	Andel kontakt 2016
Stockholm	809	29	838	13332	6%
Uppsala	95	54	149	1570	9%
Södermanland	35	17	52	3847	1%
Östergötland	32	8	40	1087	4%
Jönköping	526	75	601	1873	32%
Kronoberg	134	7	141	329	43%
Kalmar	7	2	9	1220	1%
Gotland	11	4	15	448	3%
Blekinge	15	1	16	617	3%
Skåne	0	0	0	35603	0%
Halland	114	37	151	1083	14%
Västra Götaland	728	45	773	16692	5%
Värmland	62	25	87	1088	8%
Örebro	6	0	6	649	1%
Västmanland	76	19	95	1969	5%
Dalarna	14	19	33	1151	3%
Gävleborg	128	0	128	1357	9%
Västernorrland	51	34	85	85	100%
Jämtland	98	13	111	901	12%
Västerbotten	154	8	162	456	36%
Norrbottn	62	11	73	1234	6%
Total	3157	408	3565	86591	4%

Landsting 2017	AG	AF	Total	Behandlingar	Andel kontakt
Stockholm	1471	43	1514	14378	11%
Uppsala	88	30	118	1721	7%
Södermanland	113	39	152	4109	4%
Östergötland	13	2	15	3550	0%
Jönköping	516	49	565	1862	30%
Kronoberg	156	24	180	372	48%
Kalmar	2	0	2	1180	0%
Gotland	38	3	41	670	6%
Blekinge	102	25	127	698	18%
Skåne	0	0	0	14864	0%
Halland	126	27	153	1258	12%
Västra Götaland	250	94	344	15753	2%
Värmland	101	56	157	1055	15%
Örebro	18	4	22	1022	2%
Västmanland	84	19	103	2430	4%
Dalarna	33	23	56	1211	5%
Gävleborg	78	90	168	1436	12%
Västernorrland	85	45	130	904	14%
Jämtland	75	26	101	497	20%
Västerbotten	197	27	224	846	26%
Norrbottn	46	8	54	1377	4%
Total	3592	634	4226	71193	6%

Landsting	2016	2017
Stockholm	6%	11%
Uppsala	9%	7%
Södermanland	1%	4%
Östergötland	4%	0%
Jönköping	32%	30%
Kronoberg	43%	48%
Kalmar	1%	0%
Gotland	3%	6%
Blekinge	3%	18%
Skåne	0%	0%
Halland	14%	12%
Västra Götaland	5%	2%
Värmland	8%	15%
Örebro	1%	2%
Västmanland	5%	4%
Dalarna	3%	5%
Gävleborg	9%	12%
Västernorrland	0%	14%
Jämtland	12%	20%
Västerbotten	36%	26%
Norrbottn	6%	4%

Utbetalt för 2017	Tillägg	Summa
Stockholm	4 542 000,00 kr	4 542 000,00 kr
Uppsala	354 000,00 kr	354 000,00 kr
Södermanland	456 000,00 kr	456 000,00 kr
Östergötland	45 000,00 kr	45 000,00 kr
Jönköping	1 695 000,00 kr	1 695 000,00 kr
Kronoberg	540 000,00 kr	540 000,00 kr
Kalmar	6 000,00 kr	6 000,00 kr
Gotland	123 000,00 kr	123 000,00 kr
Blekinge	381 000,00 kr	381 000,00 kr
Skåne	kr	kr
Halland	459 000,00 kr	459 000,00 kr
Västra Götaland	1 032 000,00 kr	1 032 000,00 kr
Värmland	471 000,00 kr	471 000,00 kr
Örebro	66 000,00 kr	66 000,00 kr
Västmanland	309 000,00 kr	309 000,00 kr
Dalarna	168 000,00 kr	168 000,00 kr
Gävleborg	234 000,00 kr	270 000,00 kr
Västernorrland	390 000,00 kr	390 000,00 kr
Jämtland	303 000,00 kr	303 000,00 kr
Västerbotten	672 000,00 kr	672 000,00 kr
Norrbottn	162 000,00 kr	162 000,00 kr
Total		12 678 000,00 kr